

VOORWOORD

De gemiddelde schoolklas van dertig kinderen telt twee jongens die homo- of biseksueel zijn (of zullen worden) en één meisje dat lesbisch of biseksueel is (of zal worden). Door de eeuwen en culturen heen zijn dit stabiele cijfers: ongeveer acht tot tien procent van de bevolking heeft een homoseksuele of biseksuele geaardheid en in deze groep zitten grosso modo twee keer zoveel mannen als vrouwen. Volgens deze bewering zou Nederland dus minstens 1.438.474 homo's, lesbiennes en biseksuelen tellen. Een van hen heeft dit boek geschreven, samen met zijn vader.

In dit boek houden we ons voor het gemak aan het onderscheid tussen hetero, homo, lesbisch en bi, waarbij we ons er natuurlijk van bewust zijn dat de strikte scheiding tussen deze begrippen de laatste jaren is vervaagd, want er zijn tegenwoordig vele benamingen voor specifieke binaire en non-binaire geaardheden en gevoelens (samengevat in de afkorting lhbtqi+).

In het leven van iedere queer – een verzamelterm

voor iedereen die niet uitgesproken hetero is – komt een moment om voor de wereld te getuigen van seksuele voorkeuren en/of genderidentiteit. Eerst en vooral tegenover zichzelf, en in latere fases tegenover vrienden, ouders, familieleden, studiegenoten en collega's. Dit proces is voor iedereen uniek: de een komt al op zijn veertiende uit de kast bij vrienden en/of ouders, de ander wacht ermee tot zijn of haar vijftigste en de derde zal het sowieso nooit vertellen.

Het getuigen van seksuele voorkeuren wordt door psychologen als positief gezien voor iemands ontwikkeling, want wie zijn geardeheid voor zich houdt (en volgens de metafoor in die donkere kast blijft zitten), kan geremd en gefrustreerd raken. Het delen van gevoelens en het ervaren van begrip en steun van naasten kan iemand sterken en vormen.

Maar, zoals Shakespeare schreef, *there's the rub*, want niet iedereen die kond doet van zijn geardeheid en seksuele voorkeuren kan meteen vanuit de omgeving rekenen op bakken bijval en erkenning. Zoals uit de kast komen voor iedere queer uniek is, zo is ook de reactie van iedere ouder van een queer volstrekt eigen. Sommige ouders zullen de seksualiteit van hun kind omarmen en verwelkomen, andere zullen geschrokken en bezorgd zijn, boos zelfs of vol zelfverwijt. Moet je, als je kind uit de kast komt, blij zijn of de boodschap gewoon voor kennisgeving aannemen?

Dit boek ontstond toen de vader van een zoon die een paar jaar daarvoor uit de kast was gekomen zich

vragen begon te stellen. Heb ik eigenlijk goed gereageerd? Heb ik fouten gemaakt bij de opvoeding? Als ik zeg dat de homoseksualiteit van mijn kind mij helemaal niets uitmaakt, meen ik dat dan ten volle, of maakt het mij diep in mijn hart misschien toch iets uit? Is het voor een kind eigenlijk wel fijn om te horen dat het allemaal niets uitmaakt, of bagatelliseer je daarmee een deel van zijn of haar identiteit?

Voor de zoon van deze vader bleek het frustrerend dat zijn coming-out – een moment waartegen hij zich jarenlang had verzet – voor zijn ouders zo'n volstrekte non-issue leek. *Oké, nou, prima toch? Top, mooi, fijn, ga verder met je leven.* Zijn frustratie zat erin dat zij niet gelijk doorhadden hoe moeilijk hij het had gehad en hoe groot de worsteling met zijn seksualiteit was geweest.

Door in woord en daad te laten zien dat het voor hen volkomen normaal was, leek het alsof ze eigenlijk niet snaptten waar hij al die tijd mee had gezeten. Het schuldgevoel dat hij over dit verwijt voelde, stemde hem nog somberder, waardoor het uit de kast komen niet de bevrijding gaf die hij voor zich had gezien, maar zijn gemoed nog meer bedrukte.

Een van de jongens die we voor dit boek hebben gesproken vertelde ons dat hij met exact hetzelfde had geworsteld. Ook hij vond het frustrerend dat zijn ouders zijn zoektocht nooit hadden gezien.

'Wat weten jullie nou eigenlijk van mijn verhaal?' vroeg hij zich hardop af. 'Jullie weten niet alles, dus

jullie kennen mij niet helemaal. En dus zijn wij ook niet zo close als jullie denken.’

Hierin lag volgens hem eveneens een verantwoordelijkheid voor het kind, want je moet als zoon of dochter je ouders meenemen op het pad dat je hebt afgelegd, met alle doornstruiken en hindernissen die je bent tegengekomen.

Vanuit deze gedachte ontstond dit boek, dat bedoeld is voor ouders én kinderen, vrienden, opa’s, oma’s en iedereen die in het onderwerp is geïnteresseerd. Daarom hebben we twee verduidelijkende hoofdstukken opgenomen met biologische, evolutionaire en geschiedkundige wetenswaardigheden, want niets wat zo goed verbindt als *fun facts*. We hebben niet de pretentie om volledig te zijn of het onderwerp diepgravend te behandelen, maar willen wel een al dan niet luchtige inkijk geven in de bijzondere wereld van homo- en biseksualiteit.

Uiteraard hebben we ook onze persoonlijke verhalen in dit boek opgetekend; Broos over de confrontatie tussen zijn diepste geheime verlangens en de hoge verwachtingen die hij zichzelf had opgelegd, Ronald over zijn ervaringen met het onderwerp homoseksualiteit en opvoeden. Daarnaast hebben we gesproken met andere ervaringsdeskundigen. Hoewel we hadden willen spreken met minstens 1.438.473 mensen, kozen we ervoor acht mensen te ontmoeten die zich in verschillende levensfasen bevinden. Sommigen werden ons aangedragen, anderen zochten we in onze vrienden-

en kennissenkring. De gesprekken die we voerden gingen over anders zijn, fantasieën, heersende seksuele normen, zelfacceptatie, acceptatie van de omgeving en acceptatie van de buitenwereld.

Zoals schrijver Haroon Ali, een van de mensen die we spraken, in zijn aanbevelingswaardige boek *Spectrum – De regenbooggemeenschap in de 21ste eeuw* (2023, De Bezige Bij) schreef: ‘Een “coming-out” verloopt vaak via een soort handleiding of blauwdruk. Je begint meestal bij je beste vrienden, dan je ouders, zodat je daarna tegen iedereen open kunt zijn over je seksualiteit en/of genderidentiteit. Als dat stadium achter de rug is, kun je jouw identiteit gaan vieren, door ontmoetingsplekken op te zoeken en gelijkgestemden te vinden.’ Maar hij voegde eraan toe: ‘Die mal van de (westerse) coming-out werkt niet voor iedereen. En er zijn diverse wegen naar zelfacceptatie, die niet altijd publiekelijk maar soms vooral persoonlijk zijn.’

Dit is geen zelfhulpboek of blauwdruk met lijstjes, tips en kant-en-klare manieren over hoe je als kind uit de kast kunt komen en hoe je als ouders zou kunnen (of moeten) reageren, maar hopelijk wel een boek dat inspireert en tot nadenken stemt. Het bevat verhalen van mensen die hebben ondervonden hoe het is om te zoeken naar hun identiteit en geaardheid. De conclusie is: heel veel mensen worstelen, kinderen vooral, maar ouders ook.

I.

BROOS I

Erachter komen dat ik op jongens val, was geen plotse-
ling besef of eurekamoment. Ik besloot niet na het zien
van een ontbloot bovenlichaam in de jongenskleedka-
mer dat ik zo'n torso eigenlijk veel interessanter vond
dan wat er bij de meisjes uit mijn klas aan hun boven-
lichaam hing. Ik werd niet opeens verliefd op een jon-
gen, had geen crush op Justin Bieber of Ibrahim Af-
felay en bleef in de HEMA niet bij het herenondergoed
hangen. Achteraf gezien was het waarschijnlijk een
stuk makkelijker geweest als ik door simpelweg ver-
liefd te worden op een jongen me gerealiseerd had dat
die onverklaarbare gevoelens, verwarring en schaamte
voortkwamen uit het feit dat ik gay was. 'Mama en
papa, ik ben verliefd op Jantje dus val ik nu op jon-
gens.' Zo ging het helaas niet, al was dit hoofdstuk dan
wel een stuk korter geweest.

Ik weet niet precies wanneer ik erachter kwam dat
ik jongens net zo leuk, of misschien wel leuker, vond
dan meisjes. Het is een vraag die ik moeilijk kan beant-

woorden, omdat ik niet precies weet wat ik mezelf als tiener allemaal wijsmaakte. Het kijken van gayporno was in theorie een goede indicator van mijn homoseksualiteit geweest. Toch waren jaren van stiekem naar naakte jongens op het internet kijken niet genoeg reden om ook maar het geringste vermoeden te krijgen dat ik daadwerkelijk op jongens viel. Tot een paar jaar terug was ik van mening dat ik simpelweg te naïef was geweest om te erkennen dat ik niet, zoals al mijn vrienden op school, voetbal en hockey, hetero was. Dat ik het al die tijd gewoon niet door had gehad omdat ik me met andere dingen bezighield.

Maar nu ik al zo'n beetje vijf jaar uit de kast ben en dus ruim de tijd heb gehad om hierover na te denken, weet ik inmiddels dat ik niet naïef was. Ik wist wel dat ik op jongens viel. Ik wist het heel goed. Maar ik wilde het niet. En omdat ik het niet wilde, deed ik alsof ik het niet wist.

De angst om als homo door het leven te moeten gaan, zorgde ervoor dat ik pas vlak voor mijn eenentwintigste 'uit de kast' durfde te komen. Eigenlijk was het mijn plan om nooit uit de kast te komen. Gay zijn was iets voor homo's en dat was ik immers niet. Ik zou trouwen met een vrouw, drie kinderen krijgen en een mooie Volvo rijden. Zoals mijn ouders, hun vrienden, en vrijwel iedereen in onze buurt.

Ondanks dat we in het nette Utrecht-Oost woonden en ik op hockey zat, vielen mijn vader en moeder

niet in de categorie verwaande, vvd-stemmende kak-ouders. Het was thuis vanzelfsprekend dat sommige jongens verliefd werden op jongens en sommige meisjes verliefd werden op meisjes. Het was een non-issue. Ik herinner me goed de keren dat mijn moeder zei dat ze het ook leuk zou vinden als ik ooit met een jongen zou thuiskomen, alle knappe jongens van het studentcorps waren in haar tijd per slot van rekening ‘allemaal homo’. Niet ouder dan een jaar of tien was ik toen mijn opa tijdens de kerst zijn kleinkinderen ervan verzekerde dat twijfelen over je geaardheid volstrekt normaal was en nooit iets zou mogen zijn om je voor te schamen. Op een kast in de gang van mijn stiefoma stond zelfs een lesbisch pornoboek uitgestald, dat dan weer ooit vertaald was door mijn lesbische tante. De seksuele moraal in onze familie was kortom allesbehalve bekrompen. Ik heb me daarom vaak afgevraagd waarom het mij dan toch zo ontielig veel tijd heeft gekost om uit de kast te komen. Waarom ik zo’n enorme afkeer had van homoseksualiteit, homo’s, regenboogvlaggen, Gerard Joling en het Songfestival. En zelfs van dat ene woord, de verschrikkelijke combinatie van die vier letters: ‘homo’.

Toen mijn vrienden en ik ouder werden, begonnen te puberen, steeds meer naar zweet roken en het onderwerp ‘seks’ op een gegeven moment al onze gesprekken domineerde, werd me snel duidelijk dat de jongens om mij heen op dat vlak al een stuk verder ontwikkeld

waren dan ik. Niet dat zij al zoveel hadden uitgespookt, maar anders dan ik waren ze er wel de hele dag mee bezig. Namen van bekende pornosterren waar de jongens uit mijn klas het in de pauze over hadden, kende ik niet. Toen ik dertien was en met mijn vrienden door het Utrechtse Griftpark slenterde, begon een van hen een vurige monoloog over het genot van iets wat ‘fappen’ heette. Door het zenuwachtige gegiechel van de rest van de groep kreeg ik snel door dat iedereen behalve ik van die geheimzinnige term op de hoogte was. Toen de vraag werd gesteld hoe vaak iedereen dan wel niet ‘fapte’, antwoordde ik net als de rest van de jongens braaf: ‘Heel vaak.’

Van fappen had ik op dat moment nog nooit gehoord. Van ‘rukken’, dat het volgens Google bleek te betekenen, ook niet. Van porno en dikke tieten wel. Dat had je, als je mijn vrienden moest geloven, blijkbaar nodig om te rukken. Nadat ik me er diezelfde avond zelf aan had gewaagd, werkte deze combinatie heel lang goed. Ik was, en ben daar nog steeds, mijn vrienden dankbaar voor.

Niet lang na het rukken ontdekte ik tongen. De meeste vrienden hadden dat allang gedaan. En de meesten van hen deden dat in Brothers, de Bunnikse kinderdisco iets buiten Utrecht. Iedereen van twaalf tot zestien die er een beetje bij wilde horen, ging naar Brothers. Groepen meisjes in skinny jeans, besprenkeld met mierzoete luchtjes, omsingeld door hijgende hordes jongens met kapsels zo hard als bakstenen. Het

was duidelijk dat iedereen er maar met één doel was: zo veel mogelijk tongen. Ik had mijn rukachterstand inmiddels lang en breed ingehaald en omdat mijn vrienden al ontgroend waren, vond ik dat ik er ook aan moest geloven. Bij mijn eerste binnenkomst in Brothers zonk de moed me echter al snel in de schoenen.

‘Mot je bekken?’

Een meisje dat duidelijk ouder en twee koppen groter was dan ik, blokkeerde de weg naar de bar en boog zich over me heen. In mijn herinnering was ze helemaal volgroeid, uitgerust met twee intimiderend grote borsten en een enorme kont. Ikzelf had de baard nog niet in de keel en de groeispuurt lag nog ver voor me. ‘Nee, dank je,’ piepte ik.

Achter het mokkel kwam een nog grotere vent tevoorschijn. In mijn hoofd was de jongen twee meter lang met een volle baard, maar aangezien hij niet ouder dan zestien kon zijn geweest, zal dat wel niet waar zijn.

‘Hoezo mot je niet met d’r bekken doan?’ riep de jongen in *plaat Utrechts*. ‘Ben je homo?’

Hoe ik uit deze situatie ben ontsnapt weet ik niet meer. Maar het laatste woord dat die jongen mij toesnauwde, echode hierna nog jaren door m’n hoofd. ‘Homo’.

Dat ik op jongens viel, wist ik op dat moment nog niet. Maar ik realiseerde me wel dat als ik niet anders wilde zijn dan mijn vrienden, klasgenoten of de jongens in Brothers, ik absoluut geen homo kon zijn. En dus besloot ik nooit homo te worden. Om niet homo

te worden leek het me beter om er niet meer aan te denken en alle gevoelens en gedachten die er eventueel toch toe zouden leiden, flink de kop in te drukken.

Gedurende mijn middelbareschooltijd ging het voor-nemen om absoluut geen homo te worden eigenlijk best lang goed. Niet lang na mijn aanvaring met die hartelijke griet in Brothers werd ook ik eindelijk ont-groend. Niet in een zweterige tienerkeet, maar op een strand in Frankrijk tijdens de vuurwerkshow op quatorze juillet. Het ging me al tijden, vond ik zelf, be-hoorlijk voor de wind. Ik vond meisjes leuk en zij von-den mij leuk. Alles wat me ook maar een beetje gay zou doen lijken, werd onderdrukt. Ik moest op de hoogte zijn van de eredivisiestand, naar rappers luisteren die ik eigenlijk helemaal niet leuk vond en niet met mijn benen over elkaar zitten in de les. Tijdens het hardlo-pen beet ik mezelf toe dat ik, als ik het einde niet zou halen, een homo was. Ook was ik een mietje als het me tijdens een hockeywedstrijd niet lukte de ballen van de tegenstanders uit het doel te houden. Bovendien mocht ik absoluut niet te veel omgaan met meisjes, niet luisteren naar 'gaye' muziek of wegzwijmelen bij de film *Marie Antoinette*. Die keek ik dan ook stiekem op mijn kamer. Wanneer ik iemand op de gang hoor-de, klapte ik snel mijn laptop dicht en deed ik alsof ik aan mijn huiswerk zat. Als ik zeker wist dat er niemand in de buurt was, spoelde ik zachtjes door naar de scène met een overspelige en naakte Zweedse graaf. Met het

hart in de keel en het zweet op de rug keek ik naar die van hem, die een stuk gespierder dan de mijne was. Wat had die Antoinette het goed voor elkaar, en wat was ik toch een verschrikkelijke mislukkeling.

Wordt vervolgd op pagina 79.